

ULKOMUOTOTUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET

Kennelliiton hallitus 8.10.2015, voimassa 1.1.2016 lähtien.

1. Ulkomuototuomarin yleiset vaatimukset
2. Ulkomuototuomarikoulutukseen valmistautuminen
 - 2.1. Itseopiskelu
 - 2.2. Kurssit
3. Ulkomuototuomarin peruskoulutus
 - 3.1. Kurssille pyrkiminen
 - 3.2. Soveltuvuustestit
 - 3.3. Peruskurssi
 - 3.4. Peruskurssin loppukoe: Kirjallinen koe
 - 3.5. Peruskurssin loppukoe: Arvostelukoe
 - 3.6. Kokelaasta ulkomuototuomariksi
4. Tuomarikokelaan ja laajentavan ulkomuototuomarin erikoiskoulutus
 - 4.1. Erikoiskoulutus
 - 4.2. Tuomarikokelaan harjoitusarvostelut
 - 4.3. Tuomarikokelaan arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolle
5. Ulkomuototuomarioikeuksien laajentaminen
 - 5.1. Erikoiskoulutus
 - 5.2. Harjoitusarvostelut
 - 5.3. Arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolle
 - 5.4. Arvostelu oikeuksien saaminen näyttökokeella
 - 5.4.1 Ryhmätuomarit
 - 5.4.2 Kaikkien rotujen tuomarit
 - 5.4.3 Näyttökoe
 - 5.4.4 Kaikkien rotujen tuomarin päteväminen
6. Ulkomuototuomareiden jatkokoulutus
7. Tuomarioikeuksien poistaminen
8. Harvinaisten rotujen arvostelu oikeudet
9. Erityisohjeita

LIITTEET

- Liite 1. Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeeseen kuuluvan arvostelukokeen järjestämisohje
- Liite 2. Arvostelukokeen järjestämisohje
- Liite 3. Lista harvinaisista roduista
- Liite 4. Lista kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista yleisimmistä roduista
- Liite 5. Ulkomuototuomarineuvottelut
- Liite 6. Rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana

Ulkomuototuomarin tehtävä

Ulkomuototuomari

- toimii koiranäyttelyissä asiantuntijana ja arvioi, kuinka hyvin esitettyjen koirien ulkomuoto vastaa hyväksyttyä rotumääritelmää
- huomioi koirissa esiintyviä silminnähtäviä sairaalloisia piirteitä ja arvioi koirien rodunomaista käyttäytymistä
- on Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n (jäljempänä Kennelliitto) edustaja, joka esittää arvostellessaan käsityksensä koirista puolueettomasti muistaen aina vastuunsa rodun jalostuksen ohjaamisessa.

Ulkomuototuomarin tulee kaikissa tilanteissa toimia hyvän kenneltävän mukaisesti sekä noudattaa Kennelliiton ja Federation Cynological Internationalin (jäljempänä FCI) sääntöjä ja ohjeita.

1. Ulkomuototuomarin yleiset vaatimukset

Ulkomuototuomarin tulee olla hyvämaineinen henkilö, jota ei ole rangaistu eläinsuojelurikkomuksesta. Hänen tulee olla koirien arvostelemiseen kaikilta ominaisuuksiltaan soveltuva, laajan kynologisen kokemuksen omaava henkilö, jolla on tarpeelliset tiedot ja taidot.

Ulkomuototuomarin tulee

- olla käyttäytymisensä ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva henkilö
- olla fyysisiltä ja henkisiltä ominaisuuksiltaan tuomaritehtävään kykenevä
- olla Kennelliiton jäsen ja osoittaa jatkuvaa harrastusta kynologiseen toimintaan.

2. Ulkomuototuomarikoulutukseen valmistautuminen

Valmistavaan koulutukseen hakeutuvan tulee olla Kennelliiton ja sen rotujärjestön jäsen, jonka alaisen rodun tuomariksi hän on hakeutumassa.

Lisäksi ulkomuototuomariksi aikovan tulee

- omata luontaisia taipumuksia tähän tehtävään
- olla iältään peruskurssille pyrkiessään vähintään 25 vuotta ja enintään 50 vuotta
- olla koiranomistaja ja mikäli mahdollista, koirankasvattaja
- olla toiminut vähintään 10 vuoden ajan aktiivisesti harrastamansa rodun hyväksi ja osoittanut hallitsevansa riittävät perustiedot
- olla ollut yhtäjaksoisesti oman rotuyhdistyksensä jäsenenä vähintään 10 vuotta
- olla pätevä kehätoimitsija ja toiminut vähintään 5 kertaa pätevätoimitsijana
- täyttää kotimaisten rotujen osalta ao. rotujärjestön asettamat lisävaatimukset.

Ulkomuototuomariksi aikovan henkilön tulee täyttää sekä kohdassa 1 että kohdassa 2 esitettyt vaatimukset eikä hänellä saa olla kenneltoimintaan liittyviä kurinpidollisia voimassa olevia rangaistuksia.

2.1. Itseopiskelu

Ulkomuototuomariksi aikovan tulee hankkia ennakkovalmennusta itseopiskelulla, minkä tarkoituksena on tiedon ja kokemuksen saaminen. Ennakkovalmennus voi tapahtua opiskellen, käyttämällä hyväksi alan kirjallisuutta, lehtiä ja muita tietolähteitä sekä keräämällä tietoutta ja kokemusta olemalla aktiivisesti mukana kenneltoiminnassa.

Kotimaisiin rotuihin ja niiden historiaan perehtymistä pidetään tärkeänä riippumatta siitä, mitä rotua itse harrastaa. Tuomariksi aikovan on myös tutustuttava Kennelliiton historiaan ja organisaatioon.

2.2. Kurssit

Tuomarikoulutukseen aikovalla tulee olla hyväksytysti suoritettuna seuraavat kurssit ennen peruskoulutukseen pyrkimistä:

Kennelpiirien järjestämät:

- kehätoimitsijakurssi
- kasvattajan perus- ja jatkokurssi.

Kennelliiton järjestämät alkeiskurssit, joilla käsitellään

- koiran rakenteellis-toiminnallinen tyyppi; rakenne ja liikunta
- arvosteluperusteet ja tuomarietiikka.

3. Ulkomuototuomarin peruskoulutus

Ulkomuototuomareiden koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ulkomuototuomareita.

Peruskoulutuksen tarkoituksena on edellytyksien luominen koirien arvostelulle näyttelyissä, avartaa ulkomuototuomariksi aikovan kynologista näkemystä ja kartuttaa niitä tietoja, joita ulkomuototuomarina tarvitaan.

Tieto järjestettävästä ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta on julkaistava vähintään kuusi kuukautta ennen sen järjestämistä Koiramme-Våra Hundar- lehdessä. Ilmoituksessa tulee olla ulkomuototuomariksi aikovalle asetetut yleiset vaatimukset (kohdat 1. ja 2.).

3.1 Kurssille pyrkiminen

Ulkomuototuomareiden peruskurssille hakijoiden on täytettävä yleiset vaatimukset (kohdat 1. ja 2.) sekä olla hyväksytysti suorittanut mainitut kurssit (kohta 2.2).

Peruskurssille pyrkivien tulee tehdä vapaamuotoinen, Kennelliitolle osoitettu hakemus, josta tulee käydä ilmi hakijan henkilötiedot sekä tieto harrastamastaan rodusta, jonka ulkomuototuomariksi hän on aluksi hakeutumassa.

Hakemuksen liitteinä tulee olla:

- todistus suoritetuista kursseista ja vaaditusta toiminnasta (kohta 2.)
- silmälääkärin *tai* optikon todistus näkökyvystä (minimi AB-ajokortin vaatimus) ja selvitys normaalista värinäöstä.

Kennelliitto pyytää rotujärjestöiltä ja kennelpiireiltä lausunnot peruskoulutukseen pyrkivistä henkilöistä. Lausunnon tulee olla joko puoltava tai kielteinen. Mahdollinen kielteinen lausunto tulee olla selvästi perusteltu.

Kotimaisten rotujen harrastajat hakeutuvat koulutukseen oman rotujärjestönsä kautta.

Kennelliitto valitsee hakijoiden joukosta soveltuvuustesteihin osallistujat. Valinta tapahtuu vähintään kaksi (2) kuukautta ennen soveltuvuustestejä.

3.2 Soveltuvuustestit

Ulkomuototuomarin tehtävään soveltuminen testataan soveltuvuustestillä, mikä järjestetään ennen peruskoulutuksen alkamista kokelaille, jotka Kennelliitto on hyväksynyt ja jotka täyttävät kaikki edellä esitetyt vaatimukset.

Kokelaiden taitoja kuvata koirien mittasuhteita, muotoja, rakennetta ja liikuntaa sekä rotutunte-
musta selvitetään kirjallisella "koirasilmätestillä". Koirasilmätesti järjestään liitteen 1 mukaisesti.

Koirasilmätestin hyväksyttävästi suorittaneille kokelaille järjestetään haastattelu, jolla pyritään selvittämään kokelaan motivoituminen ja sopivuus ulkomuototuomariksi.

Peruskurssin ohjelma lähetetään hyväksytyille vähintään kaksi (2) kuukautta ennen peruskurssin alkamista.

3.3 Peruskurssi

Peruskurssilla käsitellään seuraavia asioita:

- koiran rakenteellis-toiminnallinen tyyppi; rakenne ja liikunta
- arvosteluperusteet
- arvostelutekniikka käyttäen elävää koiramateriaalia
- kotimaiset rodut
- tuomarietiikka
- tuomareita koskevat kansalliset ja kansainväliset säännöt ja ohjeet.

Kurssin päätteeksi järjestetään kirjallinen koe sekä koirien arvostelukoe liitteen 1 mukaisesti.

3.4 Peruskurssin loppukoe: kirjallinen koe

Peruskurssin loppuksi järjestetään kirjallinen koe. Kokeella selvitetään kurssilla opiskeltujen asioiden osaaminen.

3.5 Peruskurssin loppukoe: arvostelukoe

Jokainen kokelas arvostelee kirjallisesti vähintään kymmenen (10) koira, joista viiden (5) tulee olla kaikille samaa rotua. Peruskurssin aikana kokelaille annetaan arvostelukokeeseen tulevien rotujen rotumääritelmät sekä mahdolliset arvosteluohjeet. Rodut tulee arvostella rotumääritelmän mukaisesti.

Kokelaille ilmoitetaan kokeiden tuloksista kirjallisesti.

Kennelliitto ilmoittaa ao. rotujärjestöille peruskoulutuksen suorittaneiden henkilöiden nimet.

3.6 Kokelaasta ulkomuototuomariksi

Kokelas rinnastetaan pätevytyyn ulkomuototuomariin, kun hän on läpäissyt peruskurssin. Häntä koskevat kaikki ulkomuototuomariin liittyvät ohjeet, määräykset ja velvollisuudet.

Ulkomuototuomarin tulee ensin pätevytyä peruskurssille haun yhteydessä ilmoittamansa rodun ulkomuototuomariksi. Tähän johtavat vaiheet (erikoiskoulutus, harjoitusarvostelut ja arvostelukoe) on kuvattu kohdassa 4.

4. Tuomarikokelaan ja laajentavan ulkomuototuomarin erikoiskoulutus

4.1. Erikoiskoulutus

Erikoiskoulutuksen tarkoitus on antaa kokelaalle ja laajentavalle ulkomuototuomarille rotutuntemus sekä rodun käytännön arvostelutaito. Erikoiskoulutustilaisuudesta vastaavan tulee olla Kennelliiton pätevimä rodun ulkomuototuomari.

Erikoiskoulutuksen ohjelmarunko on seuraava:

- rodun alkuperän, rotumääritelmän, käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
- tämän hetken kuva rodusta ja vertailu muihin rotuihin
- rotukohtainen arvostelutekniikka ja -sanasto.

Rotujärjestön on laadittava koulutusta varten rotumääritelmän tulkintaohje, jonka tulee olla tarpeeksi kattava, käsittäen mm. rodun erityispiirteet ja sen tulee olla riittävällä kuvamateriaalilla varustettuna. Materiaali on oltava julkaistavissa myös sähköisessä muodossa. Tulkintaohje on lähetettävä Kennelliiton näyttely- ja ulkomuototuomari-toimikunnalle ennen sen käyttöönottoa.

Erikoiskoulutus voi pitää sisällään myös ennakko- ja kotitehtäviä.

Erikoiskoulutukseen ovat oikeutetut osallistumaan peruskurssin hyväksytysti suorittaneet ja valmiit arvosteluoikeuksiaan laajentavat ulkomuototuomarit. Erikoiskoulutusta voivat järjestää rotujärjestöt yksin, rotujärjestöt ja Kennelliitto yhdessä tai Kennelliitto yksin.

Rotujärjestöt hoitavat koulutuksensa Kennelliiton ohjeiden mukaisesti (Rotujärjestön ohjesääntö: § 6.). Mikäli rotujärjestön koulutus ei vastaa vaatimuksia ja ohjeita, voi Kennelliitto ottaa sen hoitaakseen. Koulutuksesta ja sen kustannuksista vastaa sen järjestäjä. Jos Kennelliitto joutuu järjestämään koulutuksen sen vuoksi, että rotujärjestö on laiminlyönyt velvollisuutensa tai hoitanut ne ohjeiden vastaisesti, vastaa rotujärjestö kustannuksista.

Roduissa, joilla on yksi yhteinen rotumääritelmä ja siirto rotumuunnoksesta toiseen on mahdollista, erikoiskoulutuksen ja rodulle / rodulle pätevimisen tulee tapahtua samanaikaisesti yhdessä koulutustilaisuudessa ja yhdessä arvostelukokeessa.

Saksalaisten pystykorvien koulutus ja arvostelukoe tulee tapahtua samassa tilaisuudessa, mutta niiden arvosteluoikeudet voidaan myöntää erikseen keeshondille, pomeranianille sekä mittel/klein-spitzille. Näiden rotumuunnosten näyttökoe voidaan suorittaa myös kolmessa osassa.

Uusien ulkomuototuomareiden kohdalla rotujärjestöjen on ilmoitettava kirjallisesti Kennelliittoon oman rotunsa / rotujensa erikoiskoulutukseen osallistuneiden nimet.

Erikoiskoulutus on voimassa viisi (5) vuotta.

4.2. Tuomarikokelaan harjoitusarvostelut

Kun ulkomuototuomarikokelas on suorittanut hyväksytysti peruskoulutuksen ja saanut erikoiskoulutuksen, hän voi aloittaa harjoitusarvostelut.

Näyttelyssä suoritettavalle harjoitusarvostelulle on saatava näyttelytoimikunnan ja näyttelyssä arvostelevalle ulkomuototuomarille suostumus. Ulkomuototuomarilla saa samalla kertaa olla enintään kaksi (2) harjoitusarvostelijaa. Kennelliitto voi erikoistapauksessa myöntää luvan useampaan harjoitusarvostelijaan (esim. koulutusnäyttelyt). Voidakseen ottaa harjoitusarvostelijan kehäänsä, on ulkomuototuomarin pätevöimisestä oltava kulunut vähintään kaksi (2) vuotta ja hänen on oltava arvostellut ko. rotua vähintään viisi (5) kertaa.

Vaihtoehtona näyttelyssä suoritettavalle harjoitusarvostelulle voi olla jalostustarkastus tai muu soveltuva tilaisuus yhdessä ko. rodun arvostelu-oikeudet omaavan ulkomuototuomarin kanssa. Myös häntä koskevat edellä mainitut määräykset minimikokemuksesta.

Ulkomuototuomarikokelaan on suoritettava vähintään neljä harjoitusarvostelua. Edellä mainittuja harjoitusarvosteluita tulisi mahdollisuuksien mukaan suorittaa kotimaisille tai pohjoismaisille tuomareille. Ulkomuototuomari allekirjoittaa kokelaan harjoitusarvostelukaavakkeen.

4.3. Tuomarikokelaan arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolle

(Liite 2; Arvostelukokeen järjestämisohje)

Tuomarikokelaan tulee suorittaa arvostelukoe tuomarikollegiolle viimeistään kahden vuoden kuluessa peruskurssin suorittamisesta. Arvostelukokeen siirtämistä myöhemmäksi tulee anoa Kennelliitolta.

Mikäli tuomarikokelasta ei hyväksytä ensimmäisessä arvostelukokeessa, hänen on suoritettava vähintään kaksi (2) harjoitusarvostelua ennen seuraavaa arvostelukokeetta. Arvostelukokeeseen voi suorittaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua.

Tuomarikokelas voi osallistua arvostelukokeeseen vain kaksi (2) kertaa. Halutessaan yrittää uudelleen, hänen on suoritettava peruskurssi uudestaan.

Jos kokelas ei etukäteen ilmoita jäävänsä pois arvostelukokeesta, johon hän on ilmoittautunut, se katsotaan hänen osaltaan hylätyksi suorituksiksi.

Ulkomuototuomarikokelaan on ensiksi pätevoidyttävä tuomariksi sille rodulle, jonka hän on ilmoittanut rodukseen peruskurssille hakeutuessaan. Samalla kertaa kokelas voi suorittaa arvostelukokeen myös muissa ko. rotujärjestölle kuuluvissa roduissa. Saatuaan arvostelu-oikeudet omalle rodulleen, hänellä on laajennusoikeus saman ryhmän roduille ilman eri anomusta.

Ulkomuototuomarikokelaan suoritettua hyväksytysti arvostelukokeen, tekee tuomarikollegio Kennelliitolle esityksen hänen pätevöimisestään.

5. Ulkomuototuomarioikeuksien laajentaminen

Ulkomuototuomari voi olla

- rotutuomari
- ryhmätuomari
- kaikkien rotujen tuomari.

Rotutuomari arvostelee yhtä tai useampaa rotua. Ryhmätuomari arvostelee kaikkia rotuja yhdessä tai useammassa roturyhmässä ja kaikkien rotujen tuomari kaikissa roturyhmissä.

Halutessaan laajentaa arvosteluoikeuksiaan, ulkomuototuomarin on pyydettävä laajennusoikeutta ja esitettävä laajennussuunnitelma Kennelliitolle. Laajentava tuomari voi osallistua erikoiskoulutuksiin ja suorittaa harjoitusarvosteluja niille roduille, joille on hakenut laajennusoikeutta.

Myönnettyään tuomarille laajennusoikeuden, Kennelliitto tiedottaa siitä laajentavan tuomarin lisäksi ko. rotujärjestöille. Tämän jälkeen laajentava tuomari voi pyytää erikoiskoulutuksen järjestämistä rotujärjestöltä.

Rotujärjestöjen tulee laatia asianmukainen koulutusaikataulunsa (erikoiskoulutus ja arvostelukoe) vuosittain ja toimittaa se Kennelliitolle edellisen vuoden loppuun mennessä. Mikäli rotujärjestö ei ole toimittanut koulutusaikatauluaan Kennelliitolle, on rotujärjestön järjestettävä anottu erikoiskoulutus- tai arvostelukoetilaisuus kolmen kuukauden sisällä tuomarin kirjallisesta pyynnöstä. Mikäli rotujärjestö ei ole järjestänyt erikoiskoulutusta tai arvostelukoea määräaikaan mennessä, Kennelliitto järjestää sen tuomarin anomuksesta, mutta rotujärjestö vastaa kustannuksista.

Mikäli ulkomuototuomareita tuomarikokelaita on ilmoittautunut arvostelukokeeseen yli neljä, täytyy koe järjestää lopuille viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

5.1. Erikoiskoulutus

Laajentavan ulkomuototuomarin osalta noudatetaan luvun 4.1 periaatteita soveltuvin osin.

5.2. Harjoitusarvostelut

Laajentavan ulkomuototuomarin osalta noudatetaan luvun 4.2 periaatteita soveltuvin osin.

Laajentavan ulkomuototuomarin on suoritettava vähintään yksi (1) harjoitusarvostelu jokaista uutta rotua kohti. Harjoitusarvostelun voi suorittaa haettuaan laajennusoikeutta, ja myös ennen rodun erikoiskoulutukseen osallistumista.

5.3. Arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolla

(Liite 2 Arvostelukokeen järjestämishoje)

Laajentavan ulkomuototuomarin osalta noudatetaan luvun 4.3 periaatteita soveltuvin osin.

Laajentavan ulkomuototuomarin tulee suorittaa arvostelukoe tuomarikollegiolla viimeistään viiden (5) vuoden kuluessa erikoiskoulutukseen osallistumisesta, elleivät pätevät syyt anna aihetta arvostelukokeen siirtämiseen.

Jos laajentava ulkomuototuomari ei etukäteen ilmoita jäävänsä pois arvostelukokeesta, johon hän on ilmoittautunut, se katsotaan hänen osaltaan hylätyksi suoritukseksi.

Mikäli laajentava ulkomuototuomari ei tule hyväksytyksi arvostelukokeessa, hän voi osallistua uuteen arvostelukokeeseen aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua. Halutessaan hän voi suorittaa harjoitusarvosteluja.

5.4 Arvostelu oikeuksien saaminen näyttökokeella

Näyttökokeiden avulla saatavien arvostelu oikeuksien tarkoituksena on edistää kokeneiden ulkomuototuomareiden arvostelu oikeuksien laajentamista kattamaan kokonaisia roturyhmiä sekä tehostaa kaikkien rotujen arvostelu oikeuksien saamista.

Näyttökokeeseen osallistuvan ulkomuototuomarin on osallistuttava rodun erikoiskoulutukseen ja halutessaan hän voi suorittaa harjoitusarvosteluja.

Näyttökokeella ei voi suorittaa kotimaisia rotuja eikä FCI:n ryhmää 4, mäyräkoirat, eikä sillä voi korvata hylättyä arvostelukoetta.

5.4.1 Ryhmätuomarit

Ryhmätuomari on oikeutettu näyttökokeisiin, kun hänen jo hyväksytyt arvostelu oikeutensa kattavat 2/3 roturyhmän rotujen kokonaismäärästä ja 2/3 kaikkien rotujen tuomareilta vaadittavista yleisimmistä roduista ao. roturyhmässä (ulkomuototuomareiden koulutus- ja pätevyysohjeet, liite 4). Hänellä tulee myös olla arvostelukokemusta virallisissa näyttelyissä viisi (5) vuotta vähintään kahdessa eri ryhmässä lukuun ottamatta FCI:n ryhmää 4, mäyräkoirat.

Ryhmän rotujen lukumäärään lasketaan kaikki ne rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana (Rodut joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana, liite 6). Kun ulkomuototuomari täyttää edellä olevat vaatimukset, hän toimittaa Kennelliitton ilmoituksen vaatimusten täyttymisestä. Kennelliiton toimisto tarkistaa oikeudet ja hyväksyy ulkomuototuomarille näyttöoikeuden ko. ryhmään. Tämän jälkeen ulkomuototuomari voi suorittaa näyttökokeita ko. ryhmässä.

5.4.2 Kaikkien rotujen ulkomuototuomarit

Tuomari voi saada laajennusoikeuden kaikkiin ryhmiin toimittuaan tuomarina kymmenen (10) vuotta ja kun hänellä on oikeus arvostella vähintään kolmea kokonaista ryhmää (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat).

Kun tuomari katsoo, että em. edellytykset täyttyvät, hän voi pyytää Kennelliitolta laajennusoikeutta kaikkiin ryhmiin.

Ulkomuototuomari voi alkaa suorittaa loppuja rotujaan näyttökokeilla, kun hänellä on laajennusoikeus kaikkiin ryhmiin ja ryhmätuomarilta vaadittavat oikeudet vähintään viidessä roturyhmässä, (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat). Sen lisäksi hänellä tulee olla arvostelukokemusta virallisissa näyttelyissä vähintään kymmenen (10) vuotta ja ikää alle 70 vuotta sekä kansainvälistä arvostelukokemusta. Vähintään yhden edellä mainituista viidestä ryhmästä tulee olla joku ryhmistä 1,2,3,5 tai 9.

Kun ulkomuototuomari täyttää edellä olevat vaatimukset, hän toimittaa Kennelliittoon ilmoituksen vaatimusten täyttymisestä. Kennelliiton toimisto tarkistaa oikeudet ja hyväksyy ulkomuototuomarille näyttöoikeuden kaikkiin rotuihin. Tämän jälkeen ulkomuototuomari voi suorittaa näyttökokeita kaikille roduille. Hylättyä arvostelukoea ei kuitenkaan voi suorittaa näyttökokeella.

5.4.3 Näyttökoe

Näyttökoe toteutetaan niin, että varmistetaan laajentavan ulkomuototuomarin osaamisesta rodussa.

Näyttötilaisuuden toteutustapa voi vaihdella. Näytön tulee sisältää koirien arviointia kirjallisesti ja/tai suullisesti. Koirien määrän tulee olla riittävä luotettavan arvioinnin tekemiseen, mutta se täytyy suhteuttaa arvostelutilanteeseen eikä olla kohtuuton. Mikäli vaaditaan kirjallista arviointia, riittää siihen keskeisten arvosteluun vaikuttavien positiivisten ja negatiivisten asioiden luettelo. Sen vastaanottaa yksi tai kaksi (1-2) rotujärjestön hyväksymää ulkomuototuomaria, joiden tulee täyttää arvostelukokeiden järjestämisohjeen vaatimukset ja olla Kennelliiton päteviä. Kukin rotujärjestö nimeää vähintään kolme ulkomuototuomaria näyttökokeiden vastaanottajiksi.

Näyttötilaisuus tulee järjestää asianmukaisessa paikassa. Mikäli se järjestetään kollegiolle suoritettavan arvostelukokeen yhteydessä, se ei saa häiritä arvostelukoea suorittavia ulkomuototuomareita. Näyttö voidaan antaa myös esim. jalostustarkastuksen yhteydessä tai näyttelyssä, ei kuitenkaan arvostelun yhteydessä.

Mikäli vastaanottava ulkomuototuomari katsoo laajentavan ulkomuototuomarin antaman näytön riittäväksi, hän esittää uuteen rotuun pätevöimistä ja allekirjoittaa lomakkeen. Näytön antaja toimittaa asianmukaisesti täytetyt lomakkeen Kennelliittoon.

Mikäli vastaanottava ulkomuototuomari ei katso laajentavan ulkomuototuomarin näyttöä riittäväksi, hänen tulee antaa ohjeet jatkotoimenpiteitä varten laajentavan ulkomuototuomarin kanssa käydyn yhteisen keskustelun perusteella. Tieto hylätyistä näyttökokeista toimitetaan Kennelliittoon eikä laajentava ulkomuototuomari voi osallistua ko. rodun näyttötilaisuuteen kuukauden kuluessa.

Rotujärjestö korvaa voimassa olevan Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti vastaanottavan ulkomuototuomarin kulut ja vastaa myös muista mahdollisista näyttötilaisuuden kuluista, mikäli se on ollut sitä toteuttamassa.

5.4.4 Kaikkien rotujen tuomarin pätevöiminen

Kaikkien rotujen tuomarin pätevöimisessä painotetaan ensisijaisesti tuomarin kynologisia tietoja ja pätevyyttä, kiinnostusta kynologiaan sekä siihen liittyvän tiedon hankkimista ja ylläpitämistä kaikista roduista, moitteetonta tuomarityöskentelyä ja käyttäytymistä kaikissa tilanteissa.

Tuomarilla tulee olla kansallista ja kansainvälistä kokemusta tuomarityöskentelystä. Hänen tulee hallita äidinkieltä lisäksi ainakin yhtä FCI:n virallisista kielistä.

Tuomarilla tulee olla arvostelu-oikeudet vähintään viiteen kokonaiseen ryhmään (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat), joista yhden on oltava ryhmä, johon kuuluvasta rodusta hän on pätevätytynyt ulkomuototuomariksi. Lisäksi hänellä tulee olla arvostelu-oikeudet vähintään puoleen muiden ryhmien rodusta, joiden tulee sisältää vähintään voimassa olevan listan (liite 4) rodut.

Lisäksi kaikkien rotujen tuomariksi nimitettävän ulkomuototuomarin tulee olla pätevätyt kotimaisille roduille ja mäyräkoirille.

Tuomarilla ei saa olla hylättyjä arvostelukokeita niissä roduissa, joille hänellä ei vielä ole arvostelu-oikeuksia.

6. Ulkomuototuomareiden jatkokoulutus

Ulkomuototuomareiden jatkokoulutuksen tarkoituksena on pyrkiä yhtenäistämään ulkomuoto-arvostelua sekä pitämään tuomarikuntaa jatkuvan kehityksen tasalla. Näitä tilaisuuksia ovat:

- rotukohtaiset neuvottelutilaisuudet
- ulkomuototuomareiden yleiset neuvottelupäivät
- kollegiotuomareiden neuvottelutilaisuudet
- Kennelliiton ja Ulkomuototuomarit ry:n koulutusnäyttelyt.

Rotujärjestöt järjestävät rotukohtaiset neuvottelutilaisuudet liitteen 5 mukaisesti. Kennelliitto järjestää ulkomuototuomareiden yleiset neuvottelupäivät joka kolmas vuosi ja kollegiotuomareiden neuvottelutilaisuudet tarpeen mukaan.

7. Tuomarioikeuksien poistaminen / tarkistaminen

Kennelliiton hallitus voi yleisten edellytysten puuttumisen vuoksi poistaa ulkomuototuomarin arvostelu-oikeudet. Näin arvostelu-oikeudet menettäneelle ulkomuototuomarille voi hallitus antaa oikeuden suorittaa loppuun sellaiset arvostelutehtävät, joihin hän on arvostelu-oikeuksien poistamishetkellä jo lupautunut.

Mikäli ulkomuototuomari

- on ollut arvostelematta koiria näyttelyissä kahden vuoden ajan ilman pätevää syytä
- ei ole osallistunut Kennelliiton ilmoittamina koulutuspäivinä järjestettyihin tuomarineuvotteluihin (liite 5) tai ulkomuototuomareiden yleisiin neuvottelupäiviin vähintään joka toisella kerralla ilman pätevää syytä,

on Kennelliitolla ulkomuototuomaria kuultuaan mahdollisuus esittää, että hän osallistuu uuteen arvostelukokeeseen. Jos ulkomuototuomari ei täytä edellä mainittuja vaatimuksia, eikä suostu uuteen arvostelukokeeseen, rotujärjestö voi ehdottaa Kennelliitolle hänen oikeuksiensa peruuttamista.

Jos rotujärjestö katsoo, että ulkomuototuomarin toiminta on omiaan vahingoittamaan sen harrastaman rodun kehittämistä, se voi esittää hänen arvostelu-oikeuksiensa peruuttamista ko. rodussa. Esityksen on oltava yksityiskohtaisesti perusteltu.

Jos laajentava tuomari hylätään useita kertoja arvostelu- tai näyttökokeissa, voi Kennelliitto tarkistaa tuomarin laajennusoikeudet.

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä poistaa ulkomuototuomarin arvostelu oikeudet määräajaksi tai lopullisesti ilman rotujärjestön esitystä.

Mikäli ulkomuototuomarille määrätään laajennuskielto, hänellä ei ole oikeutta osallistua erikoiskoulutuksiin, arvostelu- ja näyttökokeisiin eikä suorittaa harjoitusarvosteluja.

Laajennuskielto koskee myös ulkomuototuomaria, jonka arvostelu oikeudet on poistettu määräajaksi.

Ulkomuototuomarin arvostelu oikeudet päättyvät, kun tuomari täyttää 80 vuotta.

Kennelliiton hallitus voi pitkän ja ansiokkaan ulkomuototuomari tehtävän päättyessä nimetä henkilön ulkomuototuomari emeritukseksi / emeritaksi, jolloin hän säilyttää kaikki muut ulkomuototuomariuteen liittyvät oikeutensa paitsi arvostelu oikeutensa.

8. Harvinaisten rotujen arvostelu oikeudet

Kennelliitto vahvistaa ne rodut, joiden arvostelu oikeudet myönnetään laajennusoikeudet omaavalle tuomarille ilman arvostelukoetta erikoiskoulutuksen perusteella.

Harvinaiseksi katsotaan rotu, jota on rekisteröity viimeisen viiden (5) vuoden aikana vuosittain keskimäärin korkeintaan neljäkymmentä (40) koiraa ja/tai joiden vuotuinen keskimääräinen näyttelykäyntimäärä on ollut korkeintaan sata (100). Erityisistä syistä voidaan listalle ottaa myös tästä hieman poikkeavia rotuja (esim. vaikeudet saada koiria arvostelukokeisiin jne.)

Liitteessä 3 on lista harvinaisista roduista.

Ennen kuin tuomari saa harvinaisten rotujen arvostelu oikeudet, hänellä tulee olla vähintään yksi rotu ao. ryhmässä arvostelukokeen kautta suoritettuna.

Koulutustilaisuudessa tulee olla mielellään paikalla rodun yksilö / yksilöitä, vähintään rodun epävirallinen Kennelliiton suomentama rotumääritelmä sekä tuomareille jaettavana kuvamateriaalia (joko tulostettuna tai sähköisessä muodossa) ko. rodusta. Mikäli paikalle ei saada yhtään rodun yksilöä, voidaan erikoiskoulutus antaa myös etätehtävien muodossa.

Koulutuksesta vastannut ulkomuototuomari tekee Kennelliitolle esityksen arvostelu oikeuksien myöntämisestä erikoiskoulutukseen osallistuneille ulkomuototuomareille.

Kun FCI tai Kennelliitto hyväksyvät uusia rotuja, myönnetään ryhmätuomareille näiden rotujen arvostelu oikeudet ilman järjestettyä koulutusta. Kaikkien rotujen tuomareilla on näiden rotujen arvostelu oikeudet automaattisesti.

9. Erityisohjeita

Kennelliitolla on oikeus vaatia rotujärjestön esityksestä tuomarikokelaiden ja laajentavien tuomareiden tutustumista käyttökoirarotujen virallisesti hyväksytyihin kokeisiin ja kilpailuihin.

Kotimaisten rotujen rotujärjestöillä on oikeus vaatia, että karjalankarhukoiran, suomenajokoiran ja suomenpystykorvan ulkomuototuomariksi pyrkivän ulkomuototuomarin tulee tutustua ko. rodun käyttöön rodunomaisessa kokeessa. Todistuksen koiran koesuorituksen seuraamisesta antaa ao. koemuodon (ajokokeen tai ketunajokokeen, linnun- ja / tai hirvenhaukkukokeen) ylituomari, mikäli koesuoritus voidaan riittävin osin arvostella.

FCI:n jäsenmaasta tai FCI:n tunnustamasta maasta Suomeen muuttanut ulkomuototuomari säilyttää tuomarioikeutensa edellyttäen, että häntä ei ole kurinpidollisesti rangaistu. Kennelliiton hallitus hyväksyy hänet Kennelliiton ulkomuototuomariksi niille roduille, joille hänet on pätevä edellisen asuinmaansa kansallisessa järjestössä. Tuomarin on itse anottava Kennelliitolta pääsyä Kennelliiton ulkomuototuomariksi viimeistään kolmen (3) vuoden kuluttua muutosta Suomeen. Tämän jälkeen tuomarin tulee toimia Kennelliiton ulkomuototuomarina ulkomuototuomareiden koulutus- ja pätevimisohjeen mukaisesti.

Kennelliiton hallitus voi erityisistä syistä poiketa näistä ohjeista.

LIITE 1. Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeeseen kuuluvan arvostelukokeen järjestämisohje

Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeen arvostelukokeen (molemmat myöhemmin tässä ”koe”) vastaanottaa Kennelliiton nimeämä tuomariryhmä, jonka jäsenten tulee yhdessä edustaa kaikkia roturyhmiä. Ryhmässä on oltava vähintään kolme (3) tuomaria.

1. Käytännönjärjestelyt

Arvostelukokeen vastaanottava tuomariryhmä nimeää vastaavat tuomarit, jotka toimivat Kennelliiton luottamushenkilöinä sekä edustajina. Nämä tuomarit vastaavat kokeeseen hankittavista koirista ja toimivat yhteistyössä rotujärjestöjen ja Kennelliiton kanssa vastaten myös koetilaisuudessa koirien vastaanottamisesta ja muista koiramateriaalina oleviin koiriin liittyvistä käytännön järjestelyistä.

2. Kokeen kulku

Vastaanottava tuomariryhmä arvostelee kirjallisesti kaikki koemateriaalina olevat koirat ennen kokeen aloittamista. Ryhmä laatii jokaisesta koirasta kirjallisen arvostelun, johon kokelaiden arvostelua verrataan sekä päättää yhdessä niistä seikoista, jotka kokelaiden on havaittava arvosteltavissa koirissa.

Kokelaille on selvitettävä ennen kokeen alkua, millä tavalla heidän odotetaan arvostelevan esillä oleva materiaali. Koirien esittäjille on selvitettävä ennen kokeen alkua, etteivät he saa keskustella kokelaiden kanssa.

Koirien omistajat eivät itse esitä koiriaan kokeessa, vaan varataan riittävä määrä muita koira-nesittäjiä, esim. junior handlereitä.

Kokelas arvostelee jokaisen hänelle arvosteltavaksi osoitetun koiran kirjallisesti. Paikalla tulee olla riittävä määrä toimitsijoita, jotka huolehtivat kokeen käytännön järjestelyistä. Kokelaiden on luovutettava arvostelulipukkeet toimitsijalle välittömästi jokaisen arvostelemansa koiran jälkeen.

Ryhmästä vastaava tuomari tekee havaintoja tuomarikokelaiden esiintymisestä, käyttäytymisestä ja koirien käsittelemisestä ja raportoi havainnoistaan vastaanottavalle tuomariryhmälle. Kokelaita arvosteltaessa ryhmistä vastaavat tuomarit kiinnittävät huomiota seuraaviin seikkoihin:

- koirien käsittely
- miten hän suhtautuu koiraan ja sen esittäjään
- kokelaan esiintyminen ”kehässä “.

Kokeen päätyttyä kokelaille ilmoitetaan, milloin tulokset ovat valmiit.

3. Koirasilmätesti

Koirasilmätestissä jokaisella kokelaalla on oltava vähintään 10 koira kuvailtavana ja koirat eivät saa edustaa hänen omaa rotuaan (rotua mistä kurssille hakenut, kasvattamaansa tai omistamaansa). Koirien tulee edustaa erilaisia rakenteellisesti-toiminnallisia rotutyyppejä, jotta kokeen tarkoitus - kokelaan muototajun testaaminen - saavutetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Testeissä kokelaiden tulee omata näkemys arvostelulausunnon rakenteesta ja sisällöstä, sekä tunnistaa rodut. Heidän ei kuitenkaan tule kuvata arvostelemaansa koiria rotumääritelmien mukaan, vaan koirien mittasuhteiden, muotojen, rakenteen ja liikunnan perusteella.

Osana testiä voidaan myös järjestää kilpailuarvosteluosuus, jossa testataan kokelaiden rotutuntemusta. Siinä käytetään jotain normaalirakenteista, lyhytkarvaista rotua. Rotu ilmoitetaan samassa yhteydessä, kun tieto ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta julkistetaan.

Tässä lisätessä koiria on noin viisi. Kokelaat laittavat ne paremmuusjärjestykseen yleisvaikutelman, rotutyypin sekä liikkeiden perusteella ja perustelevat järjestyksensä kirjallisesti. He suorittavat arvionsa käymättä yksityiskohtaisesti läpi koiria. Testiin valittavista koirista tulee olla selvästi paras ja huonoin koira löydettävissä ja muidenkin tulee olla riittävän eritasoisia.

4. Kokelaiden arvosteluperusteet

Kokelaiden arvostelut käsitellään nimettöminä.

Kokelaita arvosteltaessa vastaanottava tuomariryhmä pisteyttää jokaisen yksittäisen arvostelusuorituksen, asteikolla 1-10. Kilpailuarvostelun painoarvo päätetään etukäteen vaikeusasteen mukaan. Se voi vastata 30 – 50 % koko koirasilmätestin tuloksesta.

Arvostelulausuntoja arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, onko kokelas löytänyt koirista tärkeimmät ominaisuudet ja kuinka selkeästi hän on ilmaissut näkemyksensä koirista, sekä mahdolliset arvostelulausunnoissa olevat virheet.

Vastaanottavat tuomarit käyvät läpi arvostelunsa kokelaista yhteisessä palaverissa. Päähuomio kiinnitetään kokelaiden arvostelulausuntoihin sekä kilpailuarvosteluun ja vasta toiseksi käsitely- ja esiintymisosouteen. Tulosten valmistuttua, kokelaille ilmoitetaan kunkin omasta suorituksesta kirjallisesti. Kokeessa hylätty kokelas saa vastaanottaneen tuomariryhmän palautteen omasta suorituksesta, oman pistemääränsä sekä mahdolliset huomautukset ja kommentit, joita vastaanottajat ovat kokelaasta antaneet sekä malliarvostelut koemateriaalina olleista koirista. Hyväksytyille kokelaille annetaan palaute soveltuvuustestistä peruskurssin aikana.

LIITE 2 Arvostelukokeen järjestämisohje

1. Tuomarikollegion kokoonpano

Tuomarikollegion jäsenenä toimii kaksi (2) rotujärjestön nimeämää ulkomuototuomaria, joilla on ko. rodun voimassa olevat arvosteluoikeudet. Lisäksi heitä koskevat samat vaatimukset kuin niitä tuomareita, jotka voivat ottaa harjoitusarvostelijoita kehään näyttelyissä (kohta 4.2). Jos rotujärjestö ei nimeä kahta ulkomuototuomaria, Kennelliitto voi nimetä näistä toisen. Ainakin toisen edellä mainituista tuomareista tulisi olla erikoiskoulutuksen antanut tuomari. Näiden tuomareiden tulisi olla osallistunut Kennelliiton järjestämiin kollegiotuomareiden koulutustilaisuuksiin. Lisäksi Kennelliitto nimeää tilaisuuden valvojan, jonka tulee olla ko. rodulle pätevä tuomari.

2. Arvostelukokeessa arvosteltavat koirat

Rotujärjestö tai sen nimeämä ulkomuototuomarikoulutuksesta vastaava henkilö huolehtii koirien hankkimisesta tilaisuuteen. Koiramääristä ja koirien tasosta on neuvoteltava kollegiotuomareiden kanssa. Mukana tulisi olla aina rodun erinomainen edustaja sekä keskitasoisia ja keskitasoa heikompia koiria.

Arvostelukokeeseen tulee pyrkiä saamaan yhteensä 5-15 koiraa rotua kohti. Koiramäärissä on kuitenkin muistettava ko. rodun koiramäärä Suomessa ja pysyttävä kohtuudessa. Koirat eivät saa olla kollegiotuomareiden, Kennelliiton valvojan, arvostelukoetta suorittavan kokelaan tai näiden perheenjäsenten omistamia tai kasvattamia koiria.

3. Arvostelukokeen suorituspaikka

Paikan, jossa arvostelukoe järjestetään, tulee olla asianmukainen ja riittävän tilava, että koirien liikunta voidaan arvostella. Kollegion jäseniä varten tulee olla rauhallinen neuvottelupaikka.

4. Toimenpiteet arvostelukokeen järjestämiseksi

Arvostelukokeen suorittajan tulee anoa arvostelukoetta kirjallisesti rotujärjestöltä ja liittää tarvittaessa tai pyydettäessä mukaan harjoitusarvostelulausuntonsa ko. rodussa. Arvostelukokeeseen saa osallistua neljä (4) kokelasta kerrallaan. Poikkeustapauksessa voidaan harkita viiden (5) kokelaan osallistumista, mikäli vastaanottavat ulkomuototuomarit siihen etukäteen suostuvat ja tilaisuuden yhteydessä ei ole näyttökokeita.

Tilaisuudessa tulee olla rotujärjestön puolesta vastuhenkilö, joka toimii yhteyshenkilönä ennen arvostelukoetta ja on paikan päällä huolehtimassa käytännön järjestelyistä.

Arvostelut kirjoitetaan normaaliin tapaan näyttelyissä käytettäviin arvostelulomakkeisiin ja ne perustuvat FCI:n voimassa olevaan rotumääritelmään. Tuomarikollegion lausunnot arvostelukokeesta kirjoitetaan virallisiin Kennelliiton lomakkeisiin eli arvostelukoeaavakkeelle. Kokelaitten kirjoittamat arvostelulomakkeet kootaan yhteen arvostelukokeen jälkeen ja Kennelliiton valvoja toimittaa ne yhdessä arvostelukoeaavakkeiden kanssa Kennelliitolle välittömästi tilaisuuden jälkeen.

5. Lisäohjeita arvostelukokeen kulkuun

Tuomarikollegiossa jäsenenä olevien tuomareiden tulee suorittaa arvostelu koirista. Heidän tulee kirjata vaadittavat huomiot koirien virheistä ja ansioista sekä sopia etukäteen arvosteluprusteista. Nämä muistiinpanot liitetään muihin arvostelukoetilaisuuden dokumentteihin. Kaikki arvostelukoetilaisuuden dokumentit säilytetään Kennelliitossa kaksi (2) kuukautta.

Kokelaan on merkittävä jokaiseen arvostelulomakkeeseen oma nimensä, koiran numero, rotu, sukupuoli ja palkintosija.

Arvostelukokeessa on arvostelun tapahduttava kirjallisesti ja täysin itsenäisesti. Kokelaalla ei ole sen aikana oikeutta keskustella kenenkään kanssa muusta kuin arvostelukokeen teknisestä suorittamisesta.

Kokelasta *voidaan* pyytää sijoittamaan koirat paremmuusjärjestykseen ja lisäksi kollegio voi kuulustella kokelasta suullisesti.

Hyväksyttävässä suorituksessa kokelaan tulee arvostella koirat rodunomaisesti, osata rotumääritelmä ja löytää rotutyypiltään parhaat ja heikoimmat yksilöt. Mikäli koirat ovat hyvin tasalaatuisia ja niiden keskinäinen järjestys on riippuvainen painotuksista, tulee kiinnittää huomiota ennen kaikkea kirjallisiin arvosteluihin.

Kokelaan hyväksyminen tai hylkääminen on aina ratkaistava paikan päällä. Kollegio antaa kokelaalle kirjallisen lausunnon arvostelukokeesta heti tilaisuuden päätyttyä Kennelliiton lomakkeella. Kollegio perustelee tarvittaessa päätöstään myös suullisesti.

Mikäli tuomarikollegio ei katso kokelaan osaamista riittäväksi, sen tulee antaa ohjeet jatkotoimenpiteitä varten kokelaan kanssa käydyn yhteisen keskustelun perusteella. Uuden arvostelukokeen voi suorittaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua.

Kennelliiton valvojan on vastattava siitä, että arvostelukokeessa noudatetaan näitä ohjeita. Hänen tulee peruuttaa tilaisuus, jos sen havaitaan olevan väärin järjestetty tai jos se ei muuten täytä tilaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Valvojan tulee päättää kuinka paljon aikaa kokelaat saavat arvostelukokeeseen käyttää ja myös valvoa annettua aikataulua huomioiden kokelaista riippumattomat hidasteet. Lisäksi hänen tulee täyttää tilaisuudesta tarkkailuraportti ja tarkistaa kokelaiden suorittamat harjoitusarvostelut, mikäli niitä ei ole ennakoon toimitettu rotujärjestölle.

Mahdolliset valitukset arvostelukokeesta tulee toimittaa Kennelliittoon 14 vrk:n kuluessa tilaisuudesta.

6. Kollegion jäsenille maksettavat korvaukset

Rotujärjestö korvaa voimassa olevan Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti kahden nimeämensä kollegiotuomarin kulut, Kennelliitto korvaa nimeämensä valvojan kulut.

Muista mahdollisista kuluista vastaa rotujärjestö.

LIITE 3. Lista harvinaisista roduista**Tilanne 31.12.2014, *-rotuja ei vielä Suomessa)**

Tämä lista on voimassa 1.1.2016 alkaen

Ryhmä 1

australian töpöhäntäinen karjakoira
bergamasco
bouvier des ardennes
ceskoslovensky vlcak
etelävenäjänkoira
* karpaattienkoira
katalonianpaimenkoira
komondor
kroatianpaimenkoira
kuvasz
lyhytkarvainen pyreneittenpaimenkoira
mallorcanpaimenkoira
maremmano-abbruzzese
picardienpaimenkoira
romanian paimenkoira
saarloos wolfhond
slovakiancuvac
tsekinpaimenkoira

Ryhmä 2

aidi
alentejonkoira
anatolianpaimenkoira
broholminkoira
* castro laboreironkoira
entlebuchinpaimenkoira
espanjanmastiffi
fila brasileiro
* hollanninrottakoira
isosveitsinpaimenkoira
itävallanpinseri
kanariandoggi
karstinpaimenkoira
keskiaasiankoira
mallorcandoggi
napolinmastiffi
sao miquelinfila
sarplaninac
tornjak
tosa
uruguayan cimarron

Ryhmä 3

amerikankääpiökettuterrieri
 ceskyterrieri
 * japaninterrieri
 lakelandinterrieri
 * andalusianrottakoira
 sealyhaminterrieri
 * tenterfieldinterrieri

Ryhmä 5

* amerikaneskimokoira
 buhund
 grönlanninkoira
 hokkaido
 hällforsinkoira
 ibizanpodencot
 kaanaankoira
 kainkoira
 kishu
 koreanjindokoira
 lunnikoira
 meksikonkarvatonkoira
 musta norjanhivikoira
 perunkarvatonkoira
 kanarianpodenco
 ruotsinlapinkoira
 shikoku
 * taiwaninkoira
 * tanskanpystykorva
 * thaimaanpystykorva
 thai ridgeback
 valkoinen ruotsinhivikoira
 venäläis-eurooppalainen laika
 volpino italiano

Ryhmä 6

alppienajokoira
 amerikankettukoira
 * anglo-français de petite vénerie
 * ariegois
 baijerinvuoristovihikoira
 basset artésien normand
 * beagle harrier
 * billy
 * bluetick coonhound
 * bosanski ostrodlaki gonic-barak
 briquet griffon vendeen
 * chien d'artois
 * crnogorski planiski gonic
 dunkerinajokoira

eestinajokoira
 englanninkettukoira
 englantilaisvenäläinen ajokoira
 * francais blanc et noir
 * francais blanc et orange
 * francais tricolore
 gascognenbassetti
 * gonczy polski
 * gotlanninajokoira
 * grand anglo-francais blanc et noir
 * grand anglo-francais blanc et orange
 * grand anglo-francais tricolore
 * grand gascon saintongeais
 grand griffon vendéen
 * griffon bleu de gascogne
 griffon fauve de bretagne
 * griffon nivernais
 haldeninajokoira
 hamiltoninajokoira
 hannoverinvihikoira
 * harrieri
 hygeninajokoira
 iso gascognenajokoira
 istrianajokoira, karkeakarvainen
 istrianajokoira, lyhytkarvainen
 italianajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, lyhytkarvainen
 itävallanajokoira
 * kopo
 kreikanajokoira
 pesukarhukoira
 petit bleu de gascogne
 * petit gascon saintongeais
 plottinajokoira
 * poitevin
 porcelaine
 posavinanajokoira
 * puolanajokoira
 * sabueso espanol
 * saksanajokoira
 saukkoikoira
 schillerinajokoira
 serbianajokoira
 smoolanninajokoira
 * steirische rauhhaarbracke
 * sveitsinajokoirat (pienikokoiset):

- * pieniberninajokoira
- * pienijuranajokoira
- * pieniluzerninajokoira
- * pienischwyzinajokoira

sveitsinajokoira (suurikokoiset):

- berninajokoira
- juranajokoira
- luzerninajokoira
- schwyzinajokoira

slovensky kopov

* tiroler bracke

* westfälische dachsbracke

vihikoira

Ryhmä 7

auvergnenseisoja

bourbonnaisinseisoja

* braque de l'ariège

* braque saint-germain

* deutsch stichelhaar

hollanninpeltopyykoira

irlanninsetteri, punavalkoinen

isomünsterinseisoja

korthalssingriffoni

perdiguero de burgos

picardienspanieli

pitkäkarvainen saksanseisoja

pont-audemerinspanieli

portugalinseisoja

*ranskanseisoja, gascognelaistyyppi

ranskanseisoja, pyreneläistyyppi

ranskanspanieli

sininenpicardienseisoja

slovakianseisoja, karkeakarvainen

spinone

tsekinseisoja

unkarinvizsla, karkeakarvainen

unkarinvizsla, lyhytkarvainen

vanhatanskankanakoira

villakoirapointteri

Ryhmä 8

amerikanvesispanieli

barbet

chesapeakekelahdennoutaja

clumberinspanieli

irlanninvesispanieli

sussexinspanieli

wetterhoun

viiriäiskoira

Ryhmä 9

prahanrottakoira
venäjänbolonka 21

Ryhmä 10

azawakh
espanjavinttikoir
puolanvinttikoir
skotlanninhirvikoir
sloughi
unkarinvinttikoir

LIITE 4. Lista kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista yleisimmistä roduista

Tämä lista on voimassa 1.1.2015 alkaen

RYHMÄ 1

belgianpaimenkoirat
colliet tai shetlanninlammaskoira
vanhaenglanninlammaskoira
australianpaimenkoira tai bordercollie
saksanpaimenkoira tai valkoinenpaimenkoira
welsh corgi cardigan tai pembroke

RYHMÄ 2

bokseri
englanninbulldoggi
hovawart
snautserit ja pinsarit, vähintään yksi koko kummastakin
tanskandoggi

Vähintään kaksi rotua seuraavista:

- a) bullmastiffi
- b) dogo argentino
- c) rottweiler

Vähintään kolme rotua seuraavista:

- a) bernhardinkoirat
- b) berninpaimenkoira
- c) kaukasiankoira
- d) landseer
- e) leonberginkoira
- f) newfoundlandinkoira
- g) pyreneittenmastiffi
- h) tiibetinmastiffi

RYHMÄ 3

amerikanstaffordshirenterrieri tai staffordshirenbullterrieri
australianterrieri
borderterrieri tai saksanmetsästysterrieri
brasilianterrieri
cairnterrieri tai valkoinen länsiylämaanterrieri
sileäkarvainen tai karkeakarvainen kettuterrieri
jackrusselinterrieri tai parsonrusselinterrieri
silkkiterrieri tai yorkshirenterrieri
skotlanninterrieri
vehnäterrieri tai kerrynterrieri

RYHMÄ 4

mäyräkoirat

RYHMÄ 5

basenji
chow chow
harmaa norjanhervikoira tai jämtlanninpystykorva
karjalankarhukoira
lapinporokoira
länsigöötanmaanpystykorva
portugalin podengot
saksalaiset pystykorvat tai japaninpystykorva
samojedinkoira
suomenlapinkoira
suomenpystykorva
siperianhusky tai alaskanmalamuutti

RYHMÄ 6

basset hound
petit basset griffon vendéen
beagle
dalmatiankoira *tai* rhodesiankoira
dreeveri
suomenajokoira

RYHMÄ 7

bracco italiano
bretoni tai pienimünsterinseisoja
karkeakarvainen tai lyhytkarvainen saksanseisoja
pointteri

Vähintään kaksi seuraavista roduista:

- a) englanninsetteri
- b) gordoninsetteri
- c) punainen irlanninsetteri

RYHMÄ 8

cockerspanieli
englanninspringerspanieli tai walesinspringerspanieli
kultainenoutaja
labradorinnoutaja
novascotiannoutaja tai sileäkarvainennoutaja
espanjanvesikoira tai lagotto romagnolo tai portugalinvesikoira

RYHMÄ 9

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) bichon frise
- b) maltankoiria
- c) bolognese
- d) havannankoira
- e) coton de tulear

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) bostoninterrieri
- b) mopsi
- c) ranskanbulldoggi
- d) belgialaiset kääpiökoirat

cavalier kingcharlesinspanieli
chihuahua

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) japanese chin
- b) kiinanpalatsikoira
- c) lhasa apso
- d) shih tzu

kiinanharjakoira
papillon ja phalène
tiibetinspanieli
villakoirat

RYHMÄ 10

afgaaninvinttikoira
saluki
irlanninsusikoira
englanninvinttikoira tai whippet
venäjänvinttikoira

Liite 5. Ulkomuototuomarineuvottelut

Tuomarineuvottelut järjestetään tarpeen vaatiessa. Ne anotaan Kennelliitolta ja niitä pyritään järjestämään virallisina koulutuspäivinä.

Tuomarineuvottelujen tarkoitus on mahdollistaa ulkomuototuomareiden keskinäinen neuvottelu roduista / roduista ja kannustaa ulkomuototuomareita muutenkin keskustelemaan.

Kollegiotuomareiden koulutuksesta ja neuvottelupäivistä vastaa Kennelliitto.

Ulkomuototuomarin osallistumisvelvollisuus; katso kohta Tuomarioikeuksien poistaminen.

1. Tilaisuuden ennakkovalmistelut

Järjestelyvastuussa on kulloinkin käsiteltävän rodun rotujärjestö tai Kennelliitto.

Yksittäisten rotujen osalta täytyy tuomarineuvottelutilaisuuden järjestämiseen olla hyvin perustellut syyt; esimerkiksi suuret eroavaisuudet arvostelevien tuomareiden arvosteluissa tai uudistunut rotumääritelmä, jossa on huomattavia eroja aikaisempaan tai rodun/rotujen terveystilakohdat.

Rotujärjestö vastaa tilaisuuden käytännön järjestelyistä. Mikäli rotujärjestö tai rotua harrastava yhdistys ei kykene järjestämään tuomarineuvottelua, Kennelliitto huolehtii sen järjestämisestä.

Tuomarineuvottelutilaisuuden johtajan tulee olla Kennelliiton pätevimä rodun / rotujen ulkomuototuomari. Tilaisuuteen voidaan kutsua ulkomainen rodun ansioitunut asiantuntija.

Tuomarineuvotteluun kutsutaan rodun / rotujen ulkomuototuomarit, tuomarikokelaat ja laajentavat tuomarit. Tilaisuus on samalla erikoiskoulutustilaisuus laajentaville tuomareille.

Mikäli jollakin rodulla on ainoastaan yksittäisiä ongelmia, jotka se haluaa saattaa arvostelevien tuomareiden tietoisuuteen, voivat rotujärjestöt lähettää kaikille ko. rotua arvostelulle suomalaisille tuomareille asiasta tiedotteen.

2. Ohjelma

Rotukohtaiseen tuomarineuvottelutilaisuuteen sisältyy:

- rodun/rotujen ihanteen esittely sekä tämän hetken tilannekatsaus, myös vertaillen muihin sukulaisrotuihin
- rotukohtaiset ja rotuun tulleet uudet ongelmat
- rodun kehityksen suunta, miten kehitykseen tulisi pyrkiä vaikuttamaan
- yksityiskohdat joihin tuomarin on erityisesti kiinnitettävä huomiota arvostellessaan rotua.

Tuomarineuvottelussa esitetään tilastoja näyttelykäynneistä ja koiramääristä. Tuomarityöskentelyä tarkastellaan palkintosijojen jakautumisen avulla tuomareittain (esim. prosenteissa).

Neuvottelutilaisuudessa keskustellaan myös yksityiskohtaisista arvosteluohjeista, esimerkiksi hylkäävistä, palkintosijaan vaikuttavista sekä koirien arvoa alentavista tekijöistä. Niiden tulee olla selvästi mainittu myös ao. rodun rotumääritelmässä.

Tilaisuuden pääpainon tulee aina olla tuomareiden keskusteluissa käsiteltävästä rodusta / roduista.

3. Aineisto

Tuomarineuvottelutilaisuudessa tulee materiaalina olla ensisijaisesti rodun / rotujen elävää materiaalia. Osallistujille annetaan tarvittaessa rodun uusin hyväksytyt rotumääritelmä sekä muuta materiaalia, esim. rotumääritelmän tulkintaohje, kuvamateriaalia tms.

4. Tilaisuuden jälkeen

Tuomarineuvottelutilaisuuksista laaditaan kirjallinen yhteenveto, joka toimitetaan tilaisuuteen osallistuneille ja rotua arvosteleville ulkomuototuomareille sekä rotujärjestölle, esim. julkaistavaksi lehdessä.

Liite 6. Rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana
(vuodet 2010–2014)

Ryhmä 1

australiankarjakoira
australiankelpie
australianpaimenkoira
beaucenpaimenkoira / beauceron
belgianpaimenkoirat
bergamasco
bordercollie
bouvier
bouvier des ardennes
brienpaimenkoira
ceskoslovensky vlcak
collie, pitkäkarvainen
collie, sileäkarvainen
etelävenäjänkoira
hollanninpaimenkoirat
katalonianpaimenkoira
komondor
kroatianpaimenkoira
kuvasz
lancashirenkarjakoira
maremmano-abruzzese
mudi
owczarek podhalanski
partacollie
picardienpaimenkoira
polski owczarek niziny
puli
pumi
pyreneittenpaimenkoira, lyhytkarvainen
pyreneittenpaimenkoira, pitkäkarvainen
romanianpaimenkoira
saarloos wolfhond
saksanpaimenkoira
saksanpaimenkoira, pitkäkarvainen
schapendoes
schipperke
serra de airesinpaimenkoira
shetlanninlammaskoira
slovakiancuvac
tsekinpaimenkoira
valkoinenpaimenkoira
vanhaenglanninlammaskoira
welsh corgi cardigan
welsh corgi pembroke

Rotuja on yhteensä 44. 2/3 yleisistä roduista on 29 ja 2/3 pakollisista on 4.

Ryhmä 2

aidi
anatolianpaimenkoira
apinapinseri
appenzellinpaimenkoira
bernhardinkoirat
berninpaimenkoira
bokseri
bordeauxindoggi
broholminkoira
bullmastiffi
cane corso
dobermanni
dogo argentino
englanninbulldoggi
entlebuchinpaimenkoira
espanjanmastiffi
estrelanvuoristokoirat
fila brasileiro
hovawart
isosveitsinpaimenkoira
kanariandoggi
karstinpaimenkoira
kaukasiankoira
keskiaasiankoira
kääpiösnautserit
kääpiöpinseri
landseer
leonberginkoira
mallorcandoggi
mastiffi
napolinmastiffi
newfoundlandinkoira
pinseri
pyreneittenkoira
pyreneittenmastiffi
rottweiler
sao miguelinfila
sarplaninac
shar pei
snautserit
suursnautserit
tanskalais-ruotsalainen pihakoira
tanskandogit
tiibetinmastiffi
tornjak
tosa
uruguayan cimarron
venäjänmustaterrieri

Rotuja on yhteensä 48. 2/3 yleisistä roduista on 32 ja 2/3 pakollisista on 7.

Ryhmä 3

airedalenterrieri
amerikankääpiökettuterrieri
amerikanstaffordshirenterrieri
andalusianrottakoira
australianterrieri
bedlingtoninterrieri
borderterrieri
brasilianterrieri
bullterrierit
cairnterrieri
ceskyterrieri
dandiedinmontinterrieri
englanninkääpiöterrieri
glen of imaalinterrieri
irlanninterrieri
jackrussellinterrieri
kerrynterrieri
kettuterrieri, karkeakarvainen
kettuterrieri, sileäkarvainen
lakelandinterrieri
manchesterinterrieri
norfolkinterrieri
norwichinterrieri
parsonrussellinterrieri
saksanmetsästysterrieri
sealyhaminterrieri
silkkiterrieri
skotlanninterrieri
skyenterrieri
staffordshirenbullterrieri
walesinterrieri
valkoinen länsiylämaanterrieri
vehnäterrieri
yorkshirenterrieri

Rotuja on yhteensä 34. 2/3 yleisistä roduista on 23 ja 2/3 pakollisista on 7.

Ryhmä 4

mäyräkoirat

Ryhmä 5

akita
alaskanmalamuutti
amerikanakita
basenji
buhund
chow chow
cirneco dell'etna
eurasier
faaraokoira
grönlanninkoira
harmaa norjanhervikoira
hokkaido
hälleforsinkoira
ibizanpodencot
islanninlammaskoira
itäsiperialaika
japaninpystykorva
jämtlanninpystykorva
kaanaankoira
kainkoira
kanarianpodenco
karjalankarhukoira
kishu
lapinporokoira
lunnikoira
länsigöötanmaanpystykorva
länsisiperialaika
meksikonkarvatonkoira
perunkarvatonkoira
pohjanpystykorva
portugalinpodengot
ruotsinlapinkoira
saksanpystykorvat
samojedinkoira
shiba
shikoku
siperianhusky
suomenlapinkoira
suomenpystykorva
thai ridgeback
valkoinen ruotsinhervikoira
venäläis-eurooppalainen laika
volpino italiano

Rotuja on yhteensä 43. 2/3 yleisistä roduista on 29 ja 2/3 pakollisista on 7.

Ryhmä 6

alppienajokoira
 amerikankettukoira
 baijerinvuoristovihikoira
 basset artesian normand
 basset hound
 beagle
 bretagnenbassetti
 briquet griffon vendéen
 dalmatiankoira
 dreeveri
 dunkerinajokoira
 eestinajokoira
 englantilais-venäläinen ajokoira
 gascognenbassetti
 grand basset griffon vendéen
 grand griffon vendéen
 griffon fauve de bretagne
 haldeninajokoira
 istrianajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, lyhytkarvainen
 pesukarhukoira
 petit basset griffon vendéen
 petit bleu de gascogne
 plottinajokoira
 porcelaine
 posavinajokoira
 rhodesiankoira
 saukkoikoira
 schillerinajokoira
 smoolanninajokoira
 suomenajokoira
 sveitsinajokoirat
 venäjänajokoira
 vihikoira

Rotuja on yhteensä 35. 2/3 yleisistä roduista on 23 ja 2/3 pakollisista on 4.

Ryhmä 7

auvergnenseisoja
 bourbonnainseisoja
 bracco italiano
 bretoni
 englanninsetteri
 gordoninsetteri
 hollanninpeltopyykoira
 isomünsterinseisoja
 korthalsingriffoni

perdiguero de burgos
 picardienspanieli
 pienimünsterinseisoja
 pointteri
 pont-audemerinspanieli
 portugalinseisoja
 punainen irlanninsetteri
 punavalkoinen irlanninsetteri
 saksanseisoja, karkeakarvainen
 saksanseisoja, lyhytkarvainen
 saksanseisoja, pitkäkarvainen
 sininenpicardienseisoja
 slovakianseisoja, karkeakarvainen
 spinone
 stabyhoun
 tsekinseisoja
 unkarinvizsla, karkeakarvainen
 unkarinvizsla, lyhytkarvainen
 weimarinseisojat
 villakoirapointteri

Rotuja on yhteensä 29. 2/3 yleisistä roduista on 19 ja 2/3 pakollisista on 3.

Ryhmä 8

amerikancockerspanieli
 amerikanvesispanieli
 barbet
 chesapeakekelahdennoutaja
 clumberinspanieli
 cockerspanieli
 englanninspringerspanieli
 espanjanvesikoira
 fieldspanieli
 irlanninvesispanieli
 kiharakarvainen noutaja
 kooikerhondje
 kultainen noutaja
 labradorinnoutaja
 lagotto romagnolo
 novascotiannoutaja
 portugalinvesikoira
 sileäkarvainen noutaja
 sussexinspanieli
 walesinspringerspanieli
 wetterhoun
 viiriäiskoira

Rotuja on yhteensä 22. 2/3 yleisistä roduista on 15 ja 2/3 pakollisista on 4.

Ryhmä 9

belgialaiset kääpiökoirat
 bichon frise
 bolognese
 bostoninterrieri
 cavalier kingcharlesinspanieli
 chihuahuat
 coton de tulear
 havannakoira
 japanese chin
 kiinanharjakoira
 kiinanpalatsikoira
 kingcharlesinspanieli
 kromfohländer
 lhasa apso
 löwchen
 maltakoira
 mopsi
 papillon ja phalene
 prahanrottakoira
 ranskanbulldoggi
 shih tzu
 tiibetinspanieli
 tiibetinterrieri
 venäjänbolonka
 venäjäntoyt
 villakoirat

Rotuja on yhteensä 26. 2/3 yleisistä roduista on 17 ja 2/3 pakollisista on 6.

Ryhmä 10

afgaaninvinttikoira
 azawakh
 englanninvinttikoira
 espanjanvinttikoira
 irlanninsusikoira
 italianvinttikoira
 puolanvinttikoira
 saluki
 skotlanninhirvikkoira
 sloughi
 unkarinvinttikoira
 venäjänvinttikoira
 whippet

Rotuja on yhteensä 13. 2/3 yleisistä roduista on 9 ja 2/3 pakollisista on 3.

Rotuja on yhteensä 295.